

Kirigija, I.¹

pregledni rad

Najvažnije u podizanju novog vinograda

Kako je vinova loza kultura od koje se očekuje da najmanje 20-30 godina daje primjerne urode grožđa, podizanje novog nasada treba shvatiti kao vrlo odgovoran i zahtjevan posao. U našoj trenutačnoj situaciji, osobito ako se sade veće površine pod vinovom lozom, zbog štedljivosti, nedostatka radne snage, potrebnog materijala i raznih objektivnih poteškoća, u pripremama za sadnju, samoj sadnji i njezi mladog vinograda često se čine greške ili se zahtjevni radovi izvode na neprimjeren način. Između svih pogrešaka koje se u ovom poslu događaju, kao najvažnije, valja izdvojiti izbor i kontrolu sadnog materijala, način sadnje te zaštitu od plamenjače i korova.

Izbor i kontrola sadnog materijala

Osnovno je pravilo u podizanju novog vinograda da najmanje 1-2 godine prije sadnje treba u rasadniku rezervirati potrebne količine odgovarajućih sadnica. To znači, da se, osim sorte plemenite loze, moraju osigurati lozne podloge koje najbolje odgovaraju dotičnom tlu i traženoj sorti. Izbor podloge je od izuzetnog značaja, osobito na netipičnim tlima ili terenima na kojima se u vinogradu mogu javiti različiti problemi (kloroza, suša, zagušenje korijena nedostaci mikroelemenata i sl.). Što se tiče izbora lozne podloge svi koji podižu nove vinograde moraju biti beskompromisni. Ako u dotičnoj sezoni ne mogu dobiti cijepove s podlogom koja najbolje odgovara određenom tlu, bolje je pričekati godinu dana nego skupoj vinogradarskoj proizvodnji natovariti dodatne troškove kojima može pridonijeti krivo izabrana lozna podloga.

Na domaćem tržištu se nudi veliki broj cijepova među kojima se često provuče dio koji se ne bi smio uvrstiti u prvu klasu. Stoga je uvijek potrebno izvršiti kontrolu kako bi se saznalo koji postotak nabavljenih sadnica treba odbaciti, odnosno koliko cijepova više od planiranog broja treba kupiti. Ovo nije nimalo jednostavan posao jer su cijepovi parafinirani i vezani u snopove. No pravovremena kontrola je svakako korisna jer svaki zasađeni cijep koji ima određenu manu kasnije uzrokuje dodatne, ne samo novčane troškove. A s druge strane, nakon detaljnog pregleda sadnog materijala, može se napraviti reklamacija i na vrijeme nabaviti nove sadnice. Vinogradarima koji podižu male nasade vinograda savjetuje se da pregledaju svaku loznu sadnicu dok je u slučaju sadnje velikih površina dovoljno napraviti manje detaljnu kontrolu, slučajnim izborom cijepova (štihproba).

Primjer lošeg spojnog mjesta
Vanjski izgled Presjek cijepa

Pri ovom pregledu prvo treba provjeriti da li je koji cijep slomljen a zatim škarama utvrditi u kakvom stanju je korijenov sustav. Najteže je saznati kakvo je stanje spojnog mjesta jer su sve eventualne greške na mjestu spajanja dobro skrivene ispod sloja parafina. Stoga je iz svakog snopa potrebno izdvojiti cijepove s pretjerano velikim mjestom spajanja (gukama) i one za koje se sumnja da imaju slabašne izboje, skinuti im parafinski premaz i utvrditi moguće nedostatke. Spojno mjesto pretjerane veličine upućuje na greške učinjene pri cijepljenju, nepravilnom stratificiranju, na neke bolesti ili na lošu srodnost (afinitet) između podloge i plemke. Neovisno o čemu se radi, takve cijepove je najbolje odbaciti.

Običnim pregledom napravljenog prereza učinjenog na izboju cijepa, dobri praktičari mogu zaključiti jesu li su cijepovi sakupili dovoljno rezervnih tvari, odnosno jesu li u prporištu eventualno bili izloženi jakom napadu plamenjače ili drugim nedaćama (niske temperature i sl.), te jesu li bili pravilno uskladišteni. Opskrbljenost rezervnim tvarima može se utvrditi kemijskim putem, odnosno tradicionalnom metodom koja obuhvaća reakciju dobivenu premazivanjem svježe napravljenog kosog reza na cijepu 1% alkoholnom otopinom joda. Intenzitet plave boje koja se stvara na porezanom dijelu sadnice, djelovanjem joda na škrob, daje odgovor o količini sakupljenih rezervnih tvari.

Sadnja

Način sadnje loznih cijepova je od izuzetne važnosti za budući život novog vinograda. Sadnja vinograda odgovarajućim strojevima ili običnim kolcem može se prihvatiti samo na odlično pripremljenim tlima. U pravilu je takav način sadnje znatno lošiji od klasične ručne sadnje. Naime, za primanje i početni rast je veoma važno da se oko cijepa (ili korjenjaka) ne ostave prazni prostori (džepovi), što se strojnom sadnjom ili sadnjom kolcem često ne može učiniti. Stoga je klasična ručna sadnja dosta bolja, iako je znatno skuplja.

Guka na spoju

¹ dipl.ing.agr. Ivo Kirigija, Odsjek HZPSS-a Dubrovačko-neretvanske županije

Osim pravilno pripremljenog cijepa kojemu treba odstraniti sve tanke i suhe žilice a glavno korijenje prikratiti na dužinu od 5-7 cm, korisno je neposredno prije sadnje, po starom receptu, cijep umočiti u smjesu kravlje balege, plodne zemlje i vode. Tako pripremljen cijep se postavi u iskopanu sadnu jamu, oko njega stavi plodne zemlje koja se zbije nogom te po potrebi doda malo starog stajskog gnoja ili drugog organskog gnojiva. Ako je tlo previše suho, sadnice treba lagano zaliti vodom. Stavljanje mineralnih gnojiva u sadnu jamu valja izbjegavati jer ova gnojiva, osobito za sušnih proljeća, mogu izazvati lošije primanje cijepova i slabiji početni rast mlade sadnice. Ovisno o vrsti tla i mogućem slijeganju zemlje, spojno mjesto cijepa treba biti 2-5 cm poviše razine tla. Parafinski premaz ne predstavlja uvijek dovoljnu zaštitu od niskih temperatura i sunčevog djelovanja, pa je nakon sadnje, kao dodatnu zaštitu, spojno mjesto, odnosno vršni dio cijepa, poželjno lagano pokriti rahlom zemljom.

Zaštita od plamenjače i korova

Plamenjača, najvažnija bolest vinove loze, može biti najopasnija upravo u mladom vinogradu, pa zaštitu od ove bolesti treba vršiti redovito i kvalitetno. To znači da se u tek posađenom nasadu moraju koristiti najbolja fungicidna sredstva (prednost se daje sistemcima!), da se prskanja moraju vršiti kvalitetno i da zaštitu treba prekinuti tek nakon jačih jesenskih mrazova. Zbog neodgovarajuće zaštite od plamenjače, u mladim vinogradima zasađenim najkvalitetnijim sadnim materijalom, može doći do šteta, odnosno slabljenja loze, koje se kasnije nikakvim zahvatima ne mogu sanirati. Zato je u sezoni sadnje i narednoj godini, bolje pretjerati s brojem prskanja, nego zaštitu vršiti na neodgovarajući način.

Na sušnim terenima i u godinama s manje kiše, od velikog značaja je obrada tla, odnosno kvalitetno uništavanje korova. Obradom tla, koja ne smije biti duboka, čuva se toliko potrebna vlaga u tlu i istovremeno uništavaju korovi, glavni konkurenti mladom vinogradu u hrani i vodi. Stoga je u prvoj sezoni uzgoja, plitku obradu uputno vršiti što češće, jer je poznato mišljenje da svaka obrada ima vrijednost slabije kiše.

VRHUNSKA GNOJIDBA ZA VRHUNSKRE REZLUTATE

GNOJIVA I POBOLJŠIVAČI TLA U VINOGRADARSTVU!

OSNOVNA GNOJIDBA

*PILFERT - organsko pileće peletirano gnojivo

- za sve bilje kulture
- sa svim makro i mikro elementima
- obogaćeno sa zeolitom i kalcitom

ZEOLITI – prirodni vulkanski minerali

*ZEOGRAVEL – poboljšivač tla

- idealno sredstvo „protiv suše“
- zadržava i postupno oslobađa vlagu i hranjiva

*ZEOLAND – sredstvo za kalcifikaciju tla

- regulira pH tla
- smjesa kalcita i zeolita

FOLIJARNA PRIHRANA

*PROFERT – tekuća NPK gnojiva

- sa svim mikro i makro elementima
- PROFERT MARA – folijarno
- PROFERT MARA+BOR – folijarno
- PROFERT A – kap na kap
- PROFERT PLUS – folijarno i kap na kap

*MEGAGREEN – mikronizirani kalcit

- povećava slador
- jača imunitet
- poboljšava fotosintezu

*BIOCIN – eko gnojivo

- dobiveno iz ekološki uzgojenih tropskih biljaka

VELEBIT I. INTERNATIONAL d.o.o.

10000 Zagreb, Hegedušićeva 1,

Tel: 01 2334 766; Fax: 01 2334 510, OIB 89044762980

velebitagro@gmail.com; www.velebitagro.com

